

“אורות הפרשה”

עלון פרשת השבוע
כיתה קטנה אבל גדולה

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת בשלח - שירה ♦ טו' שבט תשע"ג ♦ עלון מספר 23

זמני השבת - שעון חורף

מוצ"ש	הד"נ	ירושלים
17:46	16:31	תל אביב
17:47	16:47	באר שבע

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

שירת הים - הרב נועם צחור

ידועה קושית המפרשים מדוע ישראל לא אמרו שירה בצאתם ממצרים ורק לאחר קריעת ים סוף אמרו שירה בענין שירת הים, למה המתינו ישראל מלומר שירה עד קריעת ים סוף ולא אמרו שירה מייד כשיצאו ממצרים? מובא בגמרא (קדושין טז) שעבד שברח מאדונו לפני שש שנים, כשמחזירים אותו צריך להשלים את השש שנים, ואם מת האדון אינו צריך להשלים. ולכן ישראל שיצאו ממצרים לפני שנגזר הזמן של ארבע מאות שנה שנגזר עליהם שיהיו במצרים, היו כמו עבד שברח לפני שש, והיו צריכים להשלים את השנים. אבל כשראו שמתו המצרים, הבינו שהשתחררו לגמרי, לכן מייד אמרו שירה. הסבר זה בא מדיוק לשון הפסוק: "ויושע ה' ביום ההוא". למה היתה הישועה דוקא ביום זה, משום ש "וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים" ולכן פטורים מלהשלים עבודתם". ר"אז ישיר" שדוקא אז אמרו שירה בשמחה.

ה"שפת אמת" מבאר שאף שראו את כל הניסים במצרים עדיין לא הגיעו לאמונה שלימה, שהרי גם כולנו מאמינים בניסים, אבל אם הייתה האמונה מאירה באמת, לא היינו שוכחים מזה כלל, ולא היינו יכולים לחטוא. ומזה הנך רואה שאין זה אמונה שלימה. אכן אחרי קריעת ים סוף הכתוב מעיד עליהם "ויאמינו בה" שהגיעו לאמונה שלימה. וכשמגיעים לאמונה כזו מאמינים במה שיעשה הקב"ה עמנו בכל הדורות. והנה הקב"ה הרי הבטיח להכניס אותנו לארץ ישראל, וממילא לא היה ראוי לומר שירה רק כשרואים שמתקיימת ההבטחה במלואה, כשיכנסו לארץ. אבל כיון שהאמינו בזה באמונה חזקה, היה נראה להם שכאלו רואים בעין שכבר נכנסו לארץ, ולכן אמרו שירה. וב"ערוגת הבושם" מבאר שיש שני אופנים של אמונה, אופן א' שאינו מתחיל כלל לחקור, כי יודע שאי אפשר להשיג את גודל רוממותו יתברך. ויש אופן נוסף שחוקר ולומד עד מקום ששכלו מגיע, ומידי יום ביומו מגיע להכרה יותר גבוהה, ולידיעה יותר ברורה שאי אפשר להשיג את גדולתו יתברך. וזו תכלית הידיעה, לדעת שאי אפשר להשיגו, והיא האמונה השלימה. וישראל במצרים היו במצב של האופן הראשון, שלא חקרו כלל, כי ידעו שלא ישיגו את גודל רוממות ה'. ולכן חשבו שלא יכולים לומר שירה ורק מלאכי השרת שמשיגים את גדולתו יכולים לומר שירה. אבל בקריעת ים סוף שכתוב במדרש ש "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל", והגיעו להשגות גדולות וראו שבכל אופן אי אפשר להשיג את גדולתו, הבינו שגם המלאכים אינם משיגים גדולתו ובכל זאת אומרים שירה. ולכן התחילו גם הם לומר שירה. כי ראו שגם מי שאינו משיג את רוממותו לגמרי (כי אי אפשר להשיגו) יכול לומר שירה. אנו ששכלנו אינו מסוגל להשיג גדולתו של הקב"ה, חייבים אנו לשבח ולהלל לה' יתברך מתוך אהבת ה' ויראתו על כל הטובה שאנו מקבלים ממנו עד בלי די, מתוך יראתו ואהבתו כמלאכי השרת ממש.

למשפחת כיתה ט/3 שלוחה ברכת שבת שלום

הסיפור לשבת - בגלל נטילת ידיים

פעם אחת היה הבעל שם טוב הקדוש שרוי בעמקות גדולה והלך מבלי לדעת לאן במשך שלשה ימים ושלשה לילות עד שהגיע למדבר גדול ורחוק מאד ממקום מגוריו. לפלא היה הדבר בעיניו כי הרחיק כה ללכת והנה באה לקראתו צפרדע גדולה ומזרה שלא נראתה כלל כשאר בני מינה. "מי אתה?" שאל הבעש"ט. "תלמיד חכם אני", השיבה הצפרדע. אחר כך שאל אותה מהיכן היא וכיצד הגיע לכך. ענתה לו כי זה חמש מאות שנה מתגלגלת היא בעולם, ועל אף שהארי הקדוש תיקן את כל הנשמות לא זכה הוא לתיקון בגלל חטאיו. "מה היה עוונך?" שאל הבעש"ט. "זלזלתי בנטילת ידיים וקטרתי עלי השטן", פתח הרוח אשר בצפרדע וספר, אמנם על עבירה אחת אין להאשים את האדם אלא שעבירה גוררת עבירה ואם עובר הוא על עבירה נוספת אזי מחשיבים לו גם את החטא הראשון. ואם זוכה ועומד בנסיון ולא נכשל אזי נקי הוא גם מהעוון הראשון. ואני, הוסיף הרוח ואמר: "לא עמדתי בנסיון. השטן הסית אותי עד שנעשיתי שכור ולא היה לי פנאי להתבונן ולחזור בתשובה וכך הלכתי מדחי אל דחי עד שעברתי על כל העבירות שבעולם. ומפני שגורם לכל חטאי היה החטא של זלזול בנטילת ידיים נגזר עלי להתגלגל בצפרדע שנמצאת תמיד במים ודוקא במקום שאין בני אדם מצויים שם כדי שלא יזדמן לשם יהודי ויברך ברכה או יחשוב מחשבה טובה ובכך יוכל להוציא יקר מזולל ואני אבוא על תיקוני". כאשר סיים הרוח את דבריו עשה הבעש"ט תיקון לנשמתו והעלה אותו. באותו רגע מתה הצפרדע.

(לוקט מ"שבחי הבעש"ט)

חוד הפרשה

1. שני עמודים בפרשה. לא בתוך ספר, ואף אינם מחזיקים את התיקרה. מי הם?
2. מי השקיף, אך בלי משקפת?
3. חידתו של רבי אברהם אבן עזרא: ארבעה עמדו על היס: צור וציר וצאן וציר. צר הציץ לצאן וצאן צעק לציר, ציר צעק לצורו צור ציווה לציר: "צא וחלץ צאני מיד צר". נסו לזהות את הארבעה.
4. המצרים טבעו בים סוף כמו שני דברים כבדים המוכנסים למים. מהם דברים אלו?
5. השבוע חל ט"ו בשבט, חג האילנות. איזה עץ משבעת המינים מוזכר בפרשה?
6. מצא בשירת היים חמש מילים רצופות המתחילות באותה האות!
7. איזו מצווה, אותה אנו מקיימים בסעודת שבת, נלמדה מהמן במדבר?
8. "דבש" - הוא מן הדבורים או מן התמרים. התוכל למצוא עוד מאכל בפרשתנו שטעמו כטעם הדבש?
9. מה הניחו למשמרת ומה נכתב לזיכרון?
10. מצאו 5 מילים רצופות, שכל אחת מהן היא בת שתי אותיות בלבד!

מתוך סידור התפלה "עולת ראי"ה" לראי"ה זצ"ל חדש

ה) התפלה היא מעמקת בנואת ההרגשה העליונה הקדושה, שהיא התמצית של ספיגת אור חי העולמים שבנשמתנו, והיא זורעת בנו אורות קדושים מצמיחים פרי ישועה. ולא לנו האישים הבודדים, בתור פרטיותנו, לבד, אלא כל מה שהתפלה עושה היא עושה בעדנו ועמנו ביחושנו לכל היש כולו, לכל החיים והמציאות, לכל ערכיהם, העבר, העתיד, וההווה. ומה נפלאו ההופעות, מה נשגבו ההתנוצצויות, ההולכות ומתגברות מכל תפלה, אפילו כשהיא עראית פרטית ומבודדה, וק"ו כשהיא קבועה, כללית וחברתית. היא נובעת מהמעין האלהי העליון שכל המרום והקדוש, כל הנשא והנשגב, בו כלולים וממנו נובעים, ואליו היא שבה באדירות כח, בחיל ובחוסן מלא קודש קדשים, ומוסיפה היא ברכה במעין החיים, מסרעפת היא את עץ החיים כולו ומפארת את ענפיו. פלגיו אשר ישקוהו מתחברים אלו באלו, ולשדים רבים ושונים, שכל אחד מלא זיו ונהרה, ממלא נחלי עדנים, המספיקים אושר ותענוגי אצילות עולמים, מתאגדים יחד, והיו למקור ברכה לנהרי אהבת עולם ואהבה רבה וברכה ושלום לכל היקום. ותפלת ישראל בהנשאה למרום הקודש, בהרכזה בארץ חמדת עולמים, ובמרום מכון מקדש אלהי עולם, אדון כל המעשים, ב"ה, שטפי נהורים עוברים בכל עולמים, נשמות מרובבות מתחדשות בזיו של מעלה, והאידיאלים העליונים מתנשאים בגיאות קדושה, והכבוד העליון מתברך עדי עד. ברוך כבוד ד' ממקומו.

"שמירת הלשון" - הלכות לשון הרע, כלל ג', סעיף ג' + ד'

ג) איסור לשוה"ר הוא אפילו אם לא מדבר מתוך שנאה ולא התכווין לגנותו אלא סיפר מתוך שחוק דרך קלות ראש, אעפ"כ כיון שהוא דברי גנאי, אסור מן התורה. ז) איסור סיפור לשוה"ר הוא גם אם אינו מזכיר בשעת הסיפור במפורש על מי מספר, אלא מספר סתם, ומתוך עניין הסיפור השומע מבין על מי מדובר בכלל לשוה"ר הוא. ויותר מזה, אפילו אם בסיפורו לא היה גנאי כלל, רק שעל ידי דבריו נסבב גנאי או גנות לחבירו, והמספר כיוון לזה ברמאות, גם כן בכלל לשוה"ר. ונקרא בפי חז"ל לשון הרע בצנעא.

הודעות ועדכוניס

שבת פרשת בשלח - שבת חופשית
החזרה לישיבה - בשעה 10:40

הורים יקרים

ניתן להקדיש עלונים ושיעורים לע"נ קרוביכם ע"ה

שיעורים קבועים בפ"ש ובמוסר מועלים לאתר כל שבוע בימי חמישי. האנזה נעימה.

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד